Romanoslavica vol. XLVII nr.1

PRIVIRE TEORETICĂ ASUPRA PERECHILOR ASPECTUALE ÎN CROATĂ

Clara CĂPĂȚÎNĂ

The present article gives an overview of a series of issues regarding the aspectual verbal pairs, with emphasis on the way these pairs are established given the numerous difficulties that the aspectual pairs pose: the possibility the verbs have of combining with several prefixes, the existence of base verbs that have multiple meanings, and therefore different aspectual pairs depending on their meaning, meanings of some imperfective verbs that their perfective pair does not have, as well as the fact that the aspectual pair are not consistently mentioned in the Croatian dictionaries and grammar books. We present the main modalities in which the aspectual pairs are formed, the imperfectivisation and the perfectivisation, and we also point out the aspectual asimetries (bi-aspectual verbs or verbs without an aspectual pair) with observations referring to the phases of verbal derivation.

Key words: Croatian language, verb, verbal aspect, aspectual pairs, perfectivisation, imperfectivisation, prefixation, suffixation

1. Opoziția binară perfectiv : imperfectiv

Având în vedere faptul că limba croată este o limbă slavă, aspectul ocupă un loc principal în cadrul categoriilor gramaticale ale verbului, reprezentând o trăsătură caracteristică a structurii gramaticale a limbii croate.

Categoria aspectului verbal croat se întemeiază pe opoziția gramaticală fundamentală de *perfectiv* : *imperfectiv*. Ținând cont de componenta temporală, aspectul perfectiv[1] este definit ca exprimând o acțiune sau o stare indiferent de timpul în care se desfăşoară sau este situată, privită ca o totalitate, indiferent de durată, fără a fi caracterizată de procesualitate. Verbele perfective exprimă o acțiune terminată, limitată, considerată ca un întreg, un rezultat al unui proces etc., de exemplu *baciti, doći, donijeti, maknuti, naučiti, viknuti.* Această totalitate a acțiunii perfective nu presupune efectuarea în mod obligatoriu a acțiunii în întregime, de la început până la sfârşit, ci se poate referi

[1] Pentru definiția aspectului verbal, vezi E. Barić, M. Lončarić şi col., *Hrvatska gramatika*, Zagreb, 1995, p. 406 şi J. Silić şi I. Pranjković, *Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta*, Zagreb, 2005, p. 288.

BDD-A24129 © 2011 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:52:27 UTC)

la efectuarea în totalitate doar a începutului (de ex. *zavikati, progovoriti, proraditi*) sau doar a sfârşitului unei acţiuni (de ex. *dokrajčiti, dopjevati*).

Verbele de aspect imperfectiv exprimă o acţiune sau o stare care se efectuează în timp, care durează, care are loc simultan, o acţiune ca un proces nelimitat, de ex. *bacati, dolaziti, donositi, micati, učiti, vikati.* Fără a fi privite ca un întreg, la aceste verbe este importantă durata lor şi repartizarea în timp, în intervalul dintre începutul şi sfârşitul lor, acţiunea lor fiind considerată divizibilă.

Potrivit lui J. Silić[1], verbele perfective exprimă o acţiune ca un întreg ce nu se poate diviza în faze. De aceea, alături de verbe perfective nu pot sta verbe fazice[2] precum *početi, produžiti, završiti* etc., o alăturare de tipul **počeo je napisati* fiind imposibilă. Prin urmare, sensul de bază al verbelor perfective este acela al unui act concret individual (de ex., *Ivan je pročitao pismo*.) şi este sensul cel mai puţin condiţionat de context, pe când celelalte sensuri sunt condiţionate, într-o măsură mai mare sau mai mică, de context, prin mijloace lexicale. Adverbul *uvijek* indică astfel repetiţia (de ex., *Uvijek će tako biti. Rastavit će, ali neće znati sastaviti.*), iar numeralul multiplicativ *deset puta* suma, totalul actelor individuale concrete (de ex. *Skočio je deset puta u vodu.*). Spre deosebire de verbele perfective, cele imperfective se pot diviza în faze, iar sensul lor de bază este cel concret procesual, nelimitat în nici o privinţă, exprimând o acţiune care durează (de ex. *Pišem pismo*).

Exprimarea aspectului verbal ţine de derivarea verbelor de la alte verbe prin prefixare şi sufixare. În acest caz, verbul nou format arată modificarea acţiunii verbale a verbului de bază fie din punct de vedere al aspectului, fie din punct de vedere al modului acţiunii şi al sensului, fie şi una, şi alta.

Potrivit lui S. Babić[3], din totalul de 61 de sufixe cu ajutorul cărora se formează verbe de la substantive, adjective, interjecţii şi verbe, numai 19 sunt productive, iar dintre acestea numai 10 sufixe se folosesc pentru derivarea verbelor de la alte verbe. În ceea ce priveşte prefixarea, ea reprezintă modul cel mai frecvent de formare a verbelor în general, în acest mod fiind formate peste jumătate din totalul verbelor.

În afară de opoziţia aspectuală perfectiv : imperfectiv, între verbul de bază şi cel derivat poate exista şi o altă diferenţă semantică, existând astfel o strânsă legătură între aspectul verbal, ca o categorie gramaticală a verbului, şi modul acţiunii, categorie lexicală a verbului.

---

[1] J. Silić, *Pristup kategoriji aspektualnosti u hrvatskom književnom jeziku*, „Suvremena metodika nastave hrvatskog ili srpskog jezika", Zagreb, II, 1977, nr.1, p.3. Autorul preia punctul de vedere al lingviştilor ruşi A.V. Bondarko şi L.L. Bulanin.

[2] În croată, termenul utilizat este *fazni glagoli*. În română, ele sunt considerate verbe de aspect (aspectuale), respectiv „unităţi lexicale a căror configuraţie semantică conţine una dintre trăsăturile [*incoativ*], [*continuativ*] sau [*terminativ*]", v. *Gramatica limbii române I. Cuvântul*, Bucureşti, 2008, p. 457.

[3] S. Babić, *Tvorba riječi u hrvatskome književnome jeziku*, ed. a III-a, Zagreb, 2002, p. 503-504.

BDD-A24129 © 2011 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:52:27 UTC)

2. Stabilirea perechii aspectuale

Dat fiind că aspectul verbal este o categorie morfologică binară, alcătuită dintr-un membru imperfectiv şi altul perfectiv, majoritatea verbelor imperfective au un corespondent verbal perfectiv, cu care formează o pereche aspectuală: *čitati – pročitati* (a citi); *počinjati – početi* (a începe); *vraćati se – vratiti se* (a se întoarce) etc.

În ceea ce priveşte terminologia folosită în lucrările de specialitate, pentru desemnarea perechii aspectuale realizate prin sufixare sau prefixare se foloseşte în general termenul de *vidski par* (pereche aspectuală). În cazul sufixării însă, pentru a sublinia caracteristica sufixelor de a realiza perechi verbale între care există numai o deosebire aspectuală, fără adăugarea unor nuanţe semantice în plus, este frecvent utilizat termenul *čisti vidski par* (pereche pur aspectuală).

Acceptând, de asemenea, că pereche pur aspectuală constituie numai cuplul verb perfectiv / verb imperfectiv obţinut prin sufixare, M. Gojmerac are un punct de vedere întrucâtva diferit în privinţa prefixării, considerând că prefixul aduce întotdeauna cu sine o nuanţă semantică în plus faţă de verbul imperfectiv. Prin urmare, nu va rezulta o opoziţie pur aspectuală, ci întotdeauna o opoziţie aspect/ aspect + Aktionsart. Autorul acceptă părerea lui Maslov conform căreia în acest caz nu se poate vorbi de o pereche aspectuală şi de o opoziţie aspectuală, deşi adaugă că din punct de vedere funcţional-semantic se pot întâlni frecvent perechi precum *čitati – pročitati, pisati – napisati* etc., prin care se exprimă înainte de toate opoziţia aspectuală. Prin urmare, M. Gojmerac foloseşte denumirea de *mješoviti vidski parovi* (perechi aspectuale mixte) pentru perechile aspectuale realizate prin prefixare, spre deosebire de perechile pur aspectuale, realizate prin sufixare[1].

Principalele modalităţi de formare a perechilor aspectuale sunt imperfectivizarea şi perfectivizarea. Cu ajutorul sufixelor, verbele perfective pot deveni imperfective, în timp ce verbele imperfective pot deveni perfective în principal cu ajutorul prefixelor, dar şi cu cel al sufixelor. Ţinând cont de faptul că prefixele, pe lângă schimbarea aspectului, adaugă şi o nuanţă semantică în plus verbului de bază, se pune problema stabilirii cuplului de verbe care creează o pereche aspectuală.

Dacă, în privinţa imperfectivizării prin sufixare, este unanim acceptat faptul că acest procedeu creează exclusiv perechi pur aspectuale (de ex.: *obećati – obećavati* ‘a promite’, *ostati – ostajati* ‘a rămâne’, *primiti – primati* ‘a primi’), atunci când se pune problema stabilirii perechii aspectuale a verbelor perfectivizate cu ajutorul prefixelor există opinii diferite.

Această situaţie este creată tocmai datorită dublului rol pe care îl joacă prefixele. Prin prefixare, verbul imperfectiv devine perfectiv, dar totodată capătă şi o nuanţă semantică în plus sau un alt sens. De exemplu, verbului *pisati* (a scrie) i se pot adăuga

[1] M. Gojmerac, *Glagolski vid u hrvatskom ili srpskom i njemačkom jeziku*, teză de doctorat, Zagreb, 1980, p. 49-50.

BDD-A24129 © 2011 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:52:27 UTC)

un şir de prefixe: *do-, iz-, na-, o-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, u-, uz-, za-*, obținându-se astfel o serie de verbe perfective: *dopisati* 'a adăuga (în scris)', *ispisati* 'a copia, a extrage (date relevante, citate)'**,** *napisati* 'a scrie, a termina de scris', *opisati* 'a descrie', *popisati* 'a înregistra, a inventaria', *potpisati* 'a semna', *prepisati* 'a copia', *pripisati* 'a atribui', *raspisati* 'a fixa (o dată), a publica (un concurs)', *upisati* 'a înscrie', *zapisati* 'a nota**'.**

Există o modalitate formală de a stabili care dintre verbele prefixate reprezintă perechea aspectuală a verbului de bază, şi anume derivarea în continuare, prin sufixare, a verbelor perfective astfel obținute de la verbul *pisati*. Rezultatul va fi o serie de verbe imperfective:

Vb. perfective	Vb. Imperfective
dopisati	*dopisivati*
ispisati	*ispisivati*
napisati	---
opisati	*opisivati*
popisati	*popisivati*
prepisati	*prepisivati*
upisati	*upisivati*
zapisati	*zapisivati*

Perechea aspectuală a verbului *pisati* este *napisati*, deoarece prefixul *na-* este singurul prefix care nu modifică sensul verbului şi pentru că doar acest verb prefixat nu are ca pereche un verb obținut prin imperfectivizare (nu există **napisivati*). Dintre numeroasele prefixe care se pot adăuga unui verb s-a detaşat unul singur, care a căpătat rolul de a perfectiviza verbul, gramaticalizându-se astfel. Spre deosebire de celelalte verbe obținute prin prefixare, o trăsătură caracteristică a verbelor *pisati – napisati* ca pereche aspectuală este faptul că verbul *napisati* nu mai poate fi supus în continuare unui proces de imperfectivizare. Prin urmare, de la acest verb nu se mai poate forma un verb imperfectiv, în timp ce de la *ispisati, upisati* şi celelalte verbe acest lucru este posibil.

Majoritatea lingviştilor croați[1] consideră că perechi pur aspectuale formează numai verbele între care nu există deosebire semantică, ci numai aspectuală (de ex. *brojiti – prebrojiti*, 'a număra', *čitati – pročitati* 'a citi, a termina de citit', *krasti – ukrasti* 'a fura' etc.).

Nu constituie aşadar pereche aspectuală verbele a căror semantică este diferită:

[1] Vezi Silić, *op.cit.*, p. 1-11; D. Raguž, *Praktična hrvatska gramatika*, Zagreb, 1997; N. Opačić, Z. Jelaska, *Glagolski vid i vidski parovi*, în Zrinka Jelaska i sur., *Hrvatski kao drugi i strani jezik*, Zagreb, 2005, p. 152-169.

BDD-A24129 © 2011 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:52:27 UTC)

Imperfective	Perfective
ležati ‘a sta întins, a zăcea’	- *leći* ‘a se culca’ (ipf. *lijegati*)
putovati ‘a călători’	- *doputovati* ‘a sosi (dintr-o călătorie)’

Unii autori[1] consideră perechi aspectuale şi verbele între care, în afara diferenței de aspect, există şi o diferență în privința modului de realizare a acțiunii, astfel că, de exemplu, în cazul perechilor *dolaziti – doći* ‘a veni’, *micati – maknuti* ‘a mişca’ există şi opoziția iterativitate – noniterativitate atunci când verbele imperfective au sens iterativ, iar în cazul perechii *kopati – iskopati* ‘a săpa’ există opoziția nontotalitate – totalitate.

Potrivit lui D. Raguž[2], verbul de bază are în principiu doar un singur verb ca pereche aspectuală pentru un singur sens şi prin urmare un verb de bază care are sensuri multiple poate avea diferite perechi aspectuale. De exemplu, verbul *derati* va avea următoarele perechi aspectuale: a. *oderati*, când este vorba de piele: ‘a jupui’; b. *razderati*, când este vorba de hârtie: ‘a rupe în bucăți’; c. *poderati*, când este vorba de haine: ‘a rupe (prin întrebuințare îndelungată)’.

Unele verbe imperfective pot avea uneori anumite sensuri pe care verbul perfectiv nu le are, cu toate că, formal, sunt derivate de la acest verb, aşa cum se întâmplă, de exemplu, cu verbul imperfectiv *odgovarati*, în comparație cu perechea lui perfectivă *odgovoriti*.[3]

odgovarati

a. a răspunde, a da răspunsuri (*Odgovaraj mi*!)
b. a reacționa la un imbold venit din afară (*Odgovarao je na izazove.*)
c. a răspunde de, a fi responsabil cu (*Odgovara za novac*.)
d. a răspunde pentru, a purta răspunderea (*Odgovara za svoja zlodjela*.)
e. a corespunde, a se potrivi (*Odgovara joj ta boja*.)
f. a conveni, a fi favorabil (*Odgovara im život na moru*.)
g. a face să renunțe, a face se răzgândească (*Nemoj me odgovarati!)*[4]
h. a susține un examen răspunzând la întrebări (*Danas odgovaram fiziku*.)

Spre deosebire de verbul imperfectiv, perfectivul *odgovoriti* are un număr mai restrâns de sensuri, şi anume:

[1] Barić, Lončarić şi col., *op. cit.*, p. 226.
[2] Raguž, *op. cit.*, p. 159.
[3] Exemplele sunt citate de Opačić, Jelaska, *op. cit.*, p. 163-164.
[4] Exemplul nostru. Pentru sensul de ‘a face să renunțe, a face să se răzgândească’, N. Opačić şi Z. Jelaska dau un exemplu folosind verbul perfectiv *odgovoriti*: *Odgovorit ću ga od te tužbe* (*op. cit.*, p. 164).

BDD-A24129 © 2011 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:52:27 UTC)

odgovoriti

a. a răspunde, a da răspunsuri (*Odgovori na pitanje*!)
b. a reacționa la un imbold venit din afară (*Odgovorio je na izazove.*)
g. a face să renunțe, a face să se răzgândească (*Odgovorila ga je od tužbe*.)

În dicționarele croate, perechile aspectuale nu sunt în mod consecvent semnalate. În *Hrvatski enciklopedijski rječnik*[1] este prezentată şi familia de cuvinte a cuvântului-titlu. Astfel, în cazul verbelor perfective este menționat şi verbul imperfectiv, atunci când acesta se formează prin sufixare de la verbul perfectiv. Abrevierea *usp.* face trimitere la verbul perfectiv, iar în cazul în care verbul imperfectiv are şi alte sensuri, sunt menționate şi acestea. La final, dacă este vorba de un verb perfectiv secundar, este notat modul de formare a verbului perfectiv, de ex.:

podržati (koga, što) *svrš.* [...] 1. držati, nositi dio ili svu težinu čega 2. dati, prožiti podršku 3. biti posebno zainteresiran; navijati [...]; **podržavati** (koga, što) *nesvrš.* [...] *usp.* podržati [...]; PO- + *v.* držati

napasti *svrš.* [...] 1. (koga, što) izvršiti napad (1,3) 2. (koga) obuzeti, spopasti [...] **napadati** (se) *nesvrš.* [...] (koga, što) 1. *usp.* napasti 2. pasti u većoj količini i zadržati se kao sloj na tlu 3. (se) padati do velike količine, mnogo puta ili previše [...] NA + *v.* pasti

În cazul verbelor imperfective vom lua ca exemplu verbul *pisati*, pentru care se dau sensurile şi familia de cuvinte, însă nu se face în mod clar trimitere la perechea sa perfectivă formată prin prefixare. Dacă vom căuta verbul *napisati*, vom găsi sensurile respective ale verbului, iar la final modul de formare, respectiv derivarea prin prefixare, de ex:

napísati (što) *svrš.* [...] 1. ispisati slovima 2. sastaviti tekst [...] NA + v. pisati

Menționarea verbului de la care s-a format *napisati* nu constituie o certitudine că el este perechea aspectuală a verbului *pisati*. Am putea concluziona că *napisati* este perechea aspectuală a lui *pisati*, dacă în cadrul prezentării verbului *napisati* nu vom găsi un alt verb imperfectiv de la care să se facă trimitere la *napisati*, aşa cum în exemplul anterior de la imperfectivul *napadati* se face trimitere la perfectivul *napasti*.

În *Hrvatsko-rumunjski rječnik*[2], autorii fac cel mai adesea trimitere de la verbul imperfectiv format prin sufixare la verbul perfectiv, de ex.:**otkazivati** *tr. imprf.* v. **otkazati**; **rješavati** *tr. imprf.* v. **riješiti**.

Rareori se fac trimiteri de la verbul perfectiv la verbul imperfectiv (de ex.: **složiti** *tr. prf.* v. **slagati**[1]), în timp ce în privința perechilor aspectuale realizate prin prefixare nu există nici un indiciu.

În gramaticile croate, formarea perechilor aspectuale este prezentată în general succint, arătându-se principalele modalități de formare a lor (sufixarea şi prefixarea),

[1] *Hrvatski enciklopedijski rječnik*, Zagreb, 2002.
[2] G. Filipi, Fl. Ionilă, *Hrvatsko-rumunjski rječnik*, Zagreb, 2001.

BDD-A24129 © 2011 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:52:27 UTC)

însoțite de exemple. O atenție mai mare i se acordă doar în capitolul referitore la formarea cuvintelor, unde se prezintă derivarea verbală.

În *Praktična hrvatska gramatika* (1997), D. Raguž nu pune accent pe formarea perechilor aspectuale. Autorul menționează prefixarea ca principală modalitate de obținere a unui verb perfectiv de la un verb imperfectiv, adăugând că prin intermediul prefixelor se modifică în primul rând sensul şi doar secundar, uneori, se obține perechea perfectivă (*rezati – prerezati, srezati, zarezati* etc.; *pasti – otpasti, upasti, propasti* etc.). Sufixarea este prezentată ca modalitate de obținere a unui verb imperfectiv de la un verb perfectiv prefixat (*pisati – upisati – upisivati*). Nu sunt menționate exemple pentru obținerea de verbe imperfective de la verbe primare cu ajutorul sufixelor. În ceea ce priveşte perechea aspectuală, este prezentată doar modalitatea de determinare a perechii perfective prefixate a unui verb imperfectiv, atunci când acesta se poate combina cu un şir de prefixe (de ex. *pisati – napisati*).

În partea referitoare la conjugările verbelor însă, D. Raguž menționează, după caz, verbele derivate prin prefixare de la verbe perfective şi, cel mai adesea, perechea imperfectivă a unui verb perfectiv, obținută prin sufixare. La sfârşitul capitolului despre verb este dată o listă de 146 verbe ca modele de conjugare, unde sunt menționate de cele mai multe ori perechile aspectuale (fără a se specifica întotdeauna aspectul verbelor), precum şi alte prefixe care pot perfectiviza verbul imperfectiv al perechii, de ex: *jesti – pojesti* (prefixele: iz-, na-, pre-, u-); *bosti – ubosti* (prefixele: iz-, na-, o-, po-, pod-, pri-, pro-, z-, za-).

Pe lângă principalele modalități de realizare a perechilor aspectuale, imperfectivizarea şi perfectivizarea, există şi câteva situații particulare în ceea ce priveşte perechile aspectuale:

a) Unele verbe imperfective au ca pereche două verbe perfective care nu se deosebesc între ele ca sens, constituind aşa-numitele ***verbe cu pereche biverbală sinonimă***:

dizati 'a ridica'	- *dići* şi *dignuti*
micati 'a mişca'	- *maći* şi *maknuti*
navikavati (se) 'a (se) obişnui'	- *navići (se)* şi *naviknuti (se)*
pucati 'a plesni, a crăpa'	- *pući* şi *puknuti*
ticati 'a atinge'	- *taći* şi *taknuti*

Primele verbe perfective ale perechilor aspectuale menționate mai sus aparțin conjugării I, neproductive. Aceste verbe sunt înlocuite treptat de verbul tematic, norma recomandând a doua variantă: *dignuti, maknuti*, care este mai previzibilă.[1]

b) Unele perechi aspectuale sunt formate de la morfeme radicale diferite, constituind ***perechi aspectuale supletive***: *otići – odlaziti*; *naći – nalaziti*; *doći – dolaziti*;

[1] D. Raguž menționează faptul că există aproximativ 350 de verbe în *-ći* cu alternativele lor în *-nuti*, în timp ce verbe în *-nuti*, majoritatea perfective, sunt peste o mie (*op. cit.*, p. 168).

BDD-A24129 © 2011 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:52:27 UTC)

reći – govoriti etc. În cazul perechii *reći* (pf.) – *govoriti* (ipf.), o condiție a formării perechii aspectuale supletive o constituie marea similitudine semantică sau chiar sinonimia verbelor, precum şi aspectul diferit. Astfel de perechi sunt foarte rare în limba croată.

c) În cazul unor verbe ***accentul constituie singura trăsătură distinctivă a aspectului*** în cadrul perechii aspectuale, de exemplu în cazul verbelor derivate de la *gledati* şi *kidati*: *poglédati* (ipf.) 'a privi' – *pògledati* (pf.); *preglédati* (ipf.) 'a controla, a verifica' – *prègledati* (pf.); *razglédati* (ipf.) 'a vizita, a examina'– *ràzgledati* (pf.); *raskídati* (ipf.) 'a desface, a rupe'– *ràskidati* (pf.).

3. Asimetrie aspectuală

Având ca punct de plecare opoziția binară imperfectiv : perfectiv din cadrul aspectului, M. Gojmerac remarcă posibilitatea existenței unei simetrii sau asimetrii aspectuale. Conform opoziției aspectuale amintite, întregul inventar al verbelor din limba croată ar trebui să fie împărțit în două părți egale. În cazul în care nu ar exista nici un verb care să nu aibă un corespondent aspectual al său, s-ar putea vorbi despre o simetrie aspectuală absolută. Desigur, această situație nu se întâlneşte în limba croată, unde există verbe fără un membru al perechii aspectuale şi unde se poate observa o anumită asimetrie aspectuală. Prin urmare, autorul croat consideră a fi verbe simetrice verbele a căror relație reciprocă se bazează exclusiv pe alternanța sufixelor aspectuale, acestea fiind verbele care în mod tradițional sunt denumite perechi aspectuale.[1] Verbele asimetrice sunt verbele care nu sunt membri ai unei perechi aspectuale, care nu au un corespondent aspectual. Acestea sunt verbele biaspectuale şi verbele fără pereche aspectuală (aşa-numitele *perfectiva tantum* şi *imperfectiva tantum*), precum şi unele verbe prefixate, derivate de la acestea.

3.1. Verbe biaspectuale

Unele verbe croate pot avea ambele aspecte, fiind prin urmare *biaspectuale*[2], de ex.: *čestitati, čuti, doručkovati, imenovati, jesti, kamenovati, krstiti, kušati, napredovati, objedovati, oblikovati, ručati, savjetovati, večerati, vezati, vidjeti, vjenčati, žrtvovati.*

Din această grupă fac parte şi o serie de verbe de origine străină derivate cu sufixul *-ira-*, de ex.: *diplomirati, financirati, intervenirati, izolirati, operirati, telefonirati* etc.[1]

---

[1] Gojmerac, *op. cit.*, p. 43.

[2] Având în vedere faptul că în cazul acestor verbe opoziția aspectuală este neutralizată, M. Kravar, *Neke suvremene dileme oko glagolskoga vida (Na građi hrvatsko-srpskoga jezika)*, Jugoslovenski seminar za strane slaviste, knj. 31, Belgrad, 1980, p. 10, le consideră mai degrabă verbe „fără aspect" decât „biaspectuale". Termenul cel mai des folosit este însă cel de verbe biaspectuale.

BDD-A24129 © 2011 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:52:27 UTC)

Multe dintre verbele biaspectuale croate de origine slavă nu sunt totuşi la toate timpurile biaspectuale, ci la unele timpuri au un aspect, iar la altele celălalt aspect, de ex. *doručkovati, jesti, ručati, večerati, vezati, zvoniti*. La forma lor perfectivă acestea exprimă o acţiune încheiată, cu toate că unele dintre ele au şi perechi perfective, de ex. *svezati, pojesti*.

Večeram. (ipf.) – Cinez.
Večerao sam. (pf.) – Am cinat.

Cât de puternică este presiunea sistemului în privinţa aspectului verbal se observă cel mai bine în cazul verbelor de origine străină, împrumutate din limbi fără polarizare aspectuală, care în croată devin biaspectuale. În unele situaţii ele funcţionează ca verbe imperfective, în altele ca perfective:

Dok telefonira, traži svoje bilješke. – În timp ce telefonează, îşi caută notiţele.

În acest exemplu, verbul *telefonirati* este imperfectiv, datorită în principal conjuncţiei *dok*. În cazul verbelor biaspectuale, aspectualitatea apare la un nivel mai extins decât cel morfologic, la nivel sintactic. Într-o situaţie sintactică diferită, de exemplu după conjuncţiile *čim* sau *pošto*, verbul *telefonirati* ar exprima perfectivitatea:

Čim je telefonirao, izišao je. – După ce a telefonat, a ieşit.

Având în vedere că perechea aspectuală se realizează prin sufixare şi prefixare, verbele biaspectuale se deosebesc de aceste două moduri de formare a perechii aspectuale prin faptul că verbul în sine nu suferă nici o schimbare morfologică, ci aceeaşi formă verbală în unele situaţii sintactice exprimă imperfectivitatea, iar în altele perfectivitatea. Biaspectualitatea se regăseşte la un număr relativ redus de verbe care nu îşi pot crea o pereche aspectuală nici prin sufixare, nici prin prefixare, fiind condiţionată de presiunea sistemului şi de structura semantico-comunicativă a verbului croat, unde polarizarea aspectuală se evidenţiază ca fiind o structură fundamentală.

Din punct de vedere aspectual, verbele biaspectuale funcţionează ca şi verbele din limba română, unde aspectul verbal nu prezintă o realizare morfologică precum în limba croată.

[1] V. Grubišić (*Croatian Grammar*, Zagreb, 1995, p. 130) dă câteva exemple de verbe de origine străină care au intrat în croată ca verbe perfective: *emigrirati* ‘a emigra’, *aterirati* ‘a ateriza’, *alunirati* ‘a aseleniza’, însă aceste verbe figurează în *Hrvatski enciklopedijski rječnik*, Zagreb, 2002 ca verbe biaspectuale.

BDD-A24129 © 2011 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:52:27 UTC)

3.2. Verbe fără pereche aspectuală

În limba croată există o serie de verbe care nu au pereche aspectuală, fiind prin urmare fie numai imperfective, fie numai perfective.

Imperfective sunt, de obicei, verbe de mişcare sau de stare, precum: *bojati se, ići, igrati, imati, nadati se, plivati, posjedovati, putovati, razlikovati se, sjediti, sličiti, spavati, sudjelovati, svirati, vladati, voziti, zavisiti, značiti, znati, živjeti*.

Deşi sunt imperfective, aceste verbe pot fi folosite în construcţii perfective:

Želim da **ideš**.
Čim **ideš**, idem i ja.[1]

Prin comparaţie cu alte exemple în care este clară folosirea unui verb perfectiv (*otići, poći*), de ex. *Želim da odeš* sau *Želim da pođeš*, rezultă că în primul exemplu verbul *ići* are valoare perfectivă. Aceeaşi valoare o are şi în al doilea exemplu, datorită conjuncţiei *čim.*

Problema verbelor care sunt numai ***perfective*** este foarte puţin abordată în lingvistica croată. În gramaticile croate abia este menţionat faptul că există verbe care sunt doar perfective. S. Mønnesland[2] menţionează că există o grupă eterogenă de verbe perfective formate prin prefixare, care desemnează limita (începutul, sfârşitul, un anumit timp, o anumită cantitate) şi care nu au pereche imperfectivă: *nakupovati se, iskrvariti, pokrasti, prespavati, pretrpjeti, prežaliti*[3], *progovoriti, prohujati, zapjevati, zazvoniti* etc. La timpul prezent, verbul *kazati* este şi imperfectiv, şi perfectiv, în timp ce la alte timpuri este doar perfectiv.[4]

4. Formarea perechilor aspectuale

Punctul de plecare în formarea perechilor aspectuale îl constituie *verbele primare*, care sunt verbe nederivate şi pot fi fie imperfective, fie perfective. Dacă verbul primar este perfectiv, perechea aspectuală se realizează prin imperfectivizare, iar dacă este imperfectiv, prin perfectivizare.

[1] S. Mønnesland, *Glagolski vid u hrvatskome jeziku*, în „Zbornik Zagrebačke slavističke škole", Zagreb, 2003, p. 22.
[2] *Ibid.*, p. 30.
[3] *Hrvatski enciklopedijski rječnik*, Zagreb, 2002, menţionează verbul *prežaljivati* ca verb imperfectiv, pereche a verbului perfectiv *prežaliti*.
[4] Nives Opačić, *Verbal Aspect In The Contemporary Serbo-Croatian Literary Language*s, în *Kontrastivna analiza engleskog i hrvatskog ili srpskog jezika*, svezak II, Zagreb, 1978, p. 167.

BDD-A24129 © 2011 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:52:27 UTC)

Verb primar	Verb secundar	
(pf.) *primiti*	imperfectivizare (sufixare)	*primati*
(ipf.) *činiti*	perfectivizare (prefixare)	*učiniti*

4.1. Imperfectivizarea

Imperfectivizarea este procesul de transformare a unui verb perfectiv în verb imperfectiv. Aceasta se realizează cu ajutorul sufixelor, care au rolul doar de a transforma verbele perfective în verbe imperfective (*riješiti / rješavati*), de unde rezultă faptul că numai imperfectivizarea are caracter pur aspectual, spre deosebire de perfectivizare. Imperfectivizarea este, aşadar, un fenomen gramatical.

Procesul de imperfectivizare se realizează cu ajutorul sufixelor: *-i-, -(j)a-, -(j)ava-, -(j)iva-, -va-*. Dintre acestea, productive sunt doar sufixele *-(j)ava-* şi *-(j)iva-*.

Privind procesul de imperfectivizare din punctul de vedere al verbului perfectiv care este transformat în verb imperfectiv, întâlnim două situaţii:

a. verbul perfectiv este un *verb primar* (*vratiti – vraćati)*;

b. verbul perfectiv este un *verb secundar*, *derivat prin prefixare* (*izvršiti – izvršavati, upisati – upisivati*).

Având în vedere faptul că verbele formate prin prefixare sunt perfective, se poate spune ca regulă generală că, dacă un verb are prefix, dar este imperfectiv, atunci verbul nu s-a format prin prefixare, ci prin imperfectivizarea verbului perfectiv. În acest sens putem da ca exemplu verbele *dovoditi, izvoditi, navoditi*, care nu s-au format prin prefixare cu ajutorul prefixelor *do-, iz-, na-* de la verbul *voditi*, ci prin imperfectivizarea verbelor perfective *dovesti, izvesti, navesti*.

Imperfectivizarea verbelor prin sufixare are drept rezultat totodată şi o serie de alternanţe fonetice vocalice sau consonantice, ca de exemplu *e/ije* (*leći – lijegati*)*, s/š* (*ispustiti – ispuštati*), *č/k* (*skočiti – skakati*) etc. Dintre modificările consonantice, cea mai frecventă este palatalizarea sub influenţa lui *j* (de ex. *kazniti – kažnjavati, javiti – javljati, posjetiti – posjećivati, roditi – rađati, sjetiti se – sjećati se*), iar dintre cele vocalice, alternanţa *o / a* (de ex. *izgovoriti – izgovarati, pomoći – pomagati, roditi – rađati*).[1]

4.2. Perfectivizarea

Perfectivizarea este procesul de transformare a unui verb imperfectiv în verb perfectiv prin prefixare de cele mai multe ori, dar şi prin sufixare.

În cadrul procesului de perfectivizare un rol deosebit de important îl au prefixele, care cel mai adesea adaugă o nuanţă la sensul lexical al verbului, dar duc şi la schimbarea aspectului verbului, transformând un verb imperfectiv în verb perfectiv.

[1] Pentru o prezentare mai detaliată a imperfectivizării vezi Babić, *op. cit.*, p. 518-531 şi Silić, Pranjković, *op. cit.*, p. 48-55.

BDD-A24129 © 2011 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:52:27 UTC)

Modificând sensul lexical al verbului prin precizarea sau determinarea unei acțiuni verbale, prefixele au o funcție de derivare; modificând aspectul, îndeplinesc o funcție gramaticală.

În ceea ce priveşte sufixele, perfectivizarea se realizează cu ajutorul unui singur sufix, şi anume sufixul *-nu-*. Verbele formate în acest mod au sensul de efectuare o singură dată a acțiunii desemnate de verbul imperfectiv de bază, de ex.: *kucati* > *kucnuti, lupati* > *lupnuti, šaptati* > *šapnuti, zijevati* > *zijevnuti* etc.

S. Mønnesland[1] subliniază necesitatea deosebirii între perfectivizarea aspectuală, gramaticalizată, prin care se realizează perechile aspectuale, şi prefixarea lexicală, în care prefixele nu formează perechi aspectuale, pot schimba aspectul verbului, dar nu întotdeauna, şi adaugă în mod obligatoriu verbului perfectiv obținut o nuanță în plus față de verbul de bază. Este necesar, prin urmare, să se facă o distincție între cele două roluri pe care le au prefixele în cadrul procesului de perfectivizare.

În gramaticile croate sau în lucrări de specialitate referitoare la derivarea verbală, perfectivizarea gramaticalizată nu este tratată separat, ci este abordată împreună cu prefixarea lexicală atunci când se vorbeşte despre derivarea verbelor de la alte verbe prin procedeul de prefixare. Acest lucru se datorează, probabil, şi faptului că nu există un punct de vedere unanim asupra verbelor care constituie perechile aspectuale, unii autori considerând că acestea sunt formate doar de verbe între care nu există o deosebire semantică, ci doar aspectuală, alți autori acceptând şi trăsături semantice ale verbului perfectiv precum rezultativitatea, iterativitatea sau totalitatea.

Prefixele cu ajutorul cărora se creează noi verbe în procesul de derivare de la alte verbe sunt în număr de 19, însă nu toate transformă verbele imperfective în verbe perfective. Prefixele care îndeplinesc rolul de perfectivizare sunt în număr de 16, dintre care unele au mai multe alternante: *do-, iz-* (cu alternantele *is-/iš-/iza-/i-*), *na-, nad-* (cu alternantele *nat-/nada-*), *o-*, respectiv *ob-* (cu alternantele *op-/oba-*), *od-* (cu alternantele *ot-/oda-*), *po-, pod-* (cu alternantele *pot-/poda-*), *pre-, pri-, pro-, raz-* (cu alternantele *ras-/raš-/raž-/raza-/ra-*), *s-* (cu alternantele *z-/š-/sa-*), *u-, uz-* (cu alternantele *us-/uš-/uza-*) şi *za-*, care sunt foarte productive. Prefixele *mimo-, pred-* şi *su-* nu perfectivizează verbele.

Se poate spune, ca o regulă de bază a perfectivizării, că prezența unui prefix perfectivizează verbul. Există un anumit număr de verbe care, chiar şi prefixate, au rămas imperfective, de ex. *prethoditi, sadržati, izgledati* etc. J. Silić explică acest lucru prin semantica specifică a prefixului şi a verbului, deoarece alte prefixe transformă aceste verbe în verbe perfective (de ex. *pohoditi, podržati, pogledati* etc.), însă acest lucru nu afectează regula de bază a perfectivității[2].

Hrvatska gramatika menționează, de asemenea, că o grupă de verbe derivate prin prefixare de la verbele imperfective *nositi, voditi, voziti, vlačiti, sjedati, padati*

[1] Mønnesland, *op. cit*. p.23.
[2] Silić, *op. cit.*, p. 2-3.

BDD-A24129 © 2011 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:52:27 UTC)

rămân imperfective, şi anume: *donositi, ponositi se, dovoziti, navoditi, posjedati, dovlačiti se, povlačiti se, napadati* (koga) etc.[1] Aceste verbe nu fac parte însă din categoria menționată anterior, în care era vorba despre o semantică specifică a prefixului şi a verbului, ci este vorba de o interpretare incorectă a modelului de derivare a verbelor. Verbele imperfective cu prefix nu sunt verbe obținute prin prefixare şi prin urmare exemplele date nu trebuie interpretate după modelul prefixării, ci după acela al sufixării, punctul de plecare fiind verbele perfective (de ex. *donesti (donijeti) – donositi, dovesti – dovoziti, navesti – navoditi, posjesti – posjedati, dovući – dovlačiti, povući – povlačiti, napasti – napadati* etc.). *Hrvatska gramatika* menționează în continuare perechea perfectivă a acestor verbe (*donositi – donesti (donijeti), dovoziti – dovesti, navoditi – navesti* etc.), fără însă a specifica în ce mod s-au constituit aceste perechi aspectuale[2]. Acelaşi punct de vedere îl adoptă şi D. Raguž, care consideră că uneori prin prefixare nu se obțin verbe perfective, ci verbele rămân tot imperfective, ca de ex. *voditi – prevoditi, izvoditi* etc.[3].

Prefixele cumulează în general mai multe trăsături semantice, dintre care se detaşează una pentru formarea perechii aspectuale. Potrivit descrierii efectuate de S. Babić pentru fiecare prefix în parte, trăsături semantice precum rezultativitatea (prefixele *iz-, na-, o-*: *ispeći, napisati, oprati* etc.), atingerea obiectivului (prefixele *po-, pro-, s-, u- za*: *popiti, proširiti, sašiti, ubrati, zahladnjeti* etc.), efectuarea totală a acțiunii (prefixele *do-, od-, pro-, uz-, za-*: *donijeti, odgojiti, promijeniti, usprotiviti se, zakasniti* etc.) caracterizează verbul perfectiv al perechii aspectuale[4].

Aşa cum am menționat, perechile aspectuale nu sunt semnalate în mod consecvent în dicționarele croate şi nu există un inventar exhaustiv al acestora. O listă a celor mai frecvente perechi aspectuale este dată de N. Opačić, Ralph E. Weber şi Nancy Cochrane[5], ca rezultat al lucrărilor în cadrul proiectului contrastiv englez-croat din anii ’70, cu scopul, în primul rând, de a oferi un instrument util studenților străini care învață limba croată. Dintr-un total de 320 de perechi aspectuale inventariate de autori, 86 dintre ele sunt derivate cu ajutorul prefixelor. O privire statistică asupra acestei liste de verbe nu poate oferi, desigur, o imagine completă a formării perechilor aspectuale prin prefixare deoarece lista însăşi se limitează la cele mai frecvente verbe, însă poate constitui un punct de plecare pentru viitoare cercetări. Astfel, cele mai frecvente prefixe sunt: *po-* (19%), *za-* (14%), *iz-* (7%), *na-* (6%), *o-* (6%), *pro-* (4,3%), *u-* (4,3%), *do-* (2,5%), *od-* (2,5%), *pre-* (2,5%), *s-* (2,5%), *ob-* (1,7%), *raz-*(1,7%). Se pot observa aici şi prefixe care reprezintă moduri ale acțiunii: o parte parcursă de la un capăt la altul,

[1] Barić şi col., *op. cit.*, p. 227.
[2] *Ibid.*, p. 228.
[3] Raguž, *op. cit.*, p. 158.
[4] Babić, *op. cit.*, p. 538-554.
[5] N. Opačić, R. W. Weber, N. Cochrane, *Dictionary of Serbo-Croatian Verbal Aspect Pairs*, în *Kontrastivna analiza engleskog i hrvatskog ili srpskog jezika*, svezak II, Zagreb, 1978, p. 189-267.

BDD-A24129 © 2011 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:52:27 UTC)

dintr-o parte în alta (prefixul *pre-: prerezati*), efectuarea acțiunii cu o intensitate mai mare (prefixul *raz-*: *razljutiti se, razveseliti se*), acțiune efectuată în jurul a ceva, în sens concret şi abstract (prefixul *ob-*: *obradovati*).

5. Faze ale derivării aspectuale

În prezentarea aspectului verbal şi a procesului de imperfectivizare şi perfectivizare a verbelor, literatura croată de specialitate menționează mai multe faze sau niveluri ale derivării aspectuale.[1] Astfel, J. Silić şi I. Pranjković menționează trei faze, unde în prima fază punctul de plecare îl constituie verbe imperfective, în a doua fază – verbe perfective (formate prin prefixare de la verbele imperfective din prima fază), iar în a treia fază – verbe imperfective (create prin sufixare de la verbele perfective din faza anterioară), de ex.:

(1) *bosti* > (2) *probosti* > (3) *probadati;*
(1) *kopati* > (2) *okopati* > (3) *okopavati*[2] etc.

În *Hrvatska gramatika*, exemplele date conțin şi o a patra fază, prin care verbele imperfective din faza a treia pot deveni perfective prin prefixare, cu mențiunea că astfel de derivări „în lanț" ale perechilor aspectuale sunt frecvente:

(1) *pisati* > (2) *prepisati* > (3) *prepisivati* > (4) *isprepisivati*[3].

Legat de tema noastră, a perechilor aspectuale, considerăm că sunt necesare câteva precizări pentru o mai bună înțelegere a problemei complexe a aspectului verbal şi a stabilirii perechilor aspectuale:

a) în prima fază a derivării aspectuale, punctul de plecare îl constituie verbele imperfective primare[4], şi nu cele create prin sufixare de la un verb perfectiv, ca de exemplu *puštati* < *pustiti* (pf.), *bacati* < *baciti* (pf.), *prolijevati* < *proliti* (pf.) etc. Aceste verbe imperfective pot, eventual, constitui punctul de plecare în faza a treia pentru crearea, prin prefixare, a unor verbe perfective cu caracter distributiv.

---

[1] Silić şi Pranjković, *op. cit.*, folosesc termenul de *vidskoznačenjske faze* (faze aspectuale), în timp ce Gojmerac, *op. cit.*, utilizează termenul *stupnjevi vidskih tvorbi* (niveluri ale derivării aspectuale).
[2] Silić şi Pranjković, *op. cit.*, p. 56.
[3] Barić şi col., *op. cit.*, p. 227.
[4] Uneori, punctul de plecare îl pot constitui şi verbe perfective (*reći – izreći*, *uzeti – oduzeti*), dar este vorba şi în această situație de o prefixare lexicală. În faza a doua, verbele devin, de asemenea, imperfective (*izreći – izricati*, *oduzeti – oduzimati*).

BDD-A24129 © 2011 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:52:27 UTC)

b) prima fază se referă exclusiv la procesul de perfectivizare lexicală (modul acțiunii), prin care prefixul adaugă o nuanță semantică în plus verbului de bază, fără să creeze pereche aspectuală. Aşa cum am arătat anterior în cazul verbului *pisati – napisati*, perechea perfectivă obținută prin prefixare nu mai poate fi supusă în continuare unui proces de imperfectivizare.

c) având în vedere posibilitatea verbelor de a se combina cu o multitudine de prefixe care le perfectivizează şi le aduc nuanțe semantice suplimentare, faza a doua constituie tendința verbelor perfective către simetrie, creându-şi astfel prin sufixare un verb imperfectiv şi constituindu-se în pereche aspectuală.

d) nu se poate vorbi despre o derivare „în lanț" a perechilor aspectuale, deoarece perechi aspectuale se creează doar în faza a doua. Fazele întâi şi a treia reprezintă numai perfectivizări ale verbului cu adăugarea unor nuanțe semantice.

6. Concluzii

Având în vedere că aspectul verbal, categorie gramaticală importantă a verbului croat, se întemeiază pe opoziția perfectiv : imperfectiv, perechile aspectuale îşi relevă maxima lor importanță în cadrul aspectualității. Stabilirea perechilor aspectuale se dovedeşte a fi un proces complex, în care este necesar să se țină seama de o serie de factori, aşa cum este, de exemplu, posibilitatea verbelor de a se combina cu o diversitate de prefixe şi, prin urmare, individualizarea prefixului gramaticalizat care are rolul doar de a perfectiviza verbul, fără adăugarea unei alte nuanțe semantice. De asemenea, polisemia unui verb de bază are drept consecință multiple perechi aspectuale ale verbului respectiv, în funcție de fiecare sens, în timp ce unele verbe imperfective pot avea uneori sensuri pe care perechea lor perfectivă nu le are. La acestea se adaugă asimetria perechilor aspectuale, manifestată prin verbe biaspectuale sau prin verbe fără pereche aspectuală, dar şi o anumită inconsecvență în prezentarea perechilor aspectuale în dicționarele şi gramaticile croate.

Bibliografie

Babić, Stjepan, *Tvorba riječi u hrvatskome književnome jeziku*, ed. a III-a, Zagreb, 2002

Barić, E., Lončarić, M. şi col., *Hrvatska gramatika*, Zagreb, 1995

Dicționarul explicativ al limbii române, ed. a II-a, Bucureşti, Ed. Univers enciclopedic, 1996

Filipi, Goran; Ionilă, Florin, *Hrvatsko-rumunjski rječnik*, Zagreb, Dominović, 2001

Gojmerac, Mirko, *Glagolski vid u hrvatskom ili srpskom i njemačkom jeziku*, teză de doctorat, Zagreb, 1980

Gramatica limbii române, vol. I. *Cuvântul*, Bucureşti, Ed. Academiei Române, 2008

BDD-A24129 © 2011 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:52:27 UTC)

Grubišić, Vinko, *Croatian Grammar*, Zagreb, 1995

Hrvatski enciklopedijski rječnik, Zagreb, Novi liber, 2002

Kravar, Miroslav, *Neke suvremene dileme oko glagolskoga vida (Na građi hrvatsko-srpskoga jezika)*, Jugoslovenski seminar za strane slaviste, knj. 31, Belgrad, 1980, p. 5-17

Mønnesland, Svein, *Glagolski vid u hrvatskom jeziku*, în Zbornik Zagrebačke slavističke škole 2002., Zagreb, FF press, 2003, p. 21-51

Opačić, Nives, *Verbal Aspect In The Contemporary Serbo-Croatian Literary Languages*, în *Kontrastivna analiza engleskog i hrvatskog ili srpskog jezika*, svezak II, Zagreb, 1978, p. 162-167

Opačić, Nives; Weber, R.W.; Cochrane, Nancy, *Dictionary of Serbo-Croatian Verbal Aspect Pairs*, în *Kontrastivna analiza engleskog i hrvatskog ili srpskog jezika*, svezak II, Zagreb, 1978, p. 189-267

Opačić, Nives; Jelaska, Zrinka, *Glagolski vid i vidski parovi*, în Zrinka Jelaska i sur., *Hrvatski kao drugi i strani jezik*, Zagreb, 2005, p. 152-169

Raguž, Dragutin, *Praktična hrvatska gramatika*, Zagreb, 1997

Silić, Josip, *Pristup kategoriji aspektualnosti u hrvatskom književnom jeziku*, „Suvremena metodika nastave hrvatskog ili srpskog jezika", Zagreb, II, 1977, nr. 1, p. 1-11

Silić, Josip; Pranjković, Ivo, *Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta*, Zagreb, 2005

BDD-A24129 © 2011 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:52:27 UTC)